

รายงานสรุปผลการดำเนินการเสนอกรมปศุสัตว์
การขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ (DLD Co-Ordinator : DLD-C)

สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร

โครงการเพิ่มศักยภาพการผลิต และพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน

กิจกรรมย่อย : งานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน แบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

ภายใต้งาน“มหกรรมโคเนื้อชุมพร”ครั้งที่ ๑ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

วัตถุประสงค์ :

๑. เพื่อสร้างการรับรู้ และร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน
๒. เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่จะพัฒนาการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน ให้เป็นอาชีพสร้างความมั่นคงในกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อในพื้นที่จังหวัดชุมพร
๓. เพื่อให้เกษตรกรพัฒนาการผลิตโคเนื้อ โคขุนคุณภาพ ตั้งแต่ต้นทาง กลางทางและปลายทาง ตลอดห่วงโซ่อุปทาน
๔. เพื่อพัฒนาสายพันธุ์โคเนื้อ โคขุน ให้มีคุณภาพ
๕. สร้างเครือข่ายของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุน ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุนในจังหวัดชุมพร และจังหวัดใกล้เคียง

เป้าหมายโครงการ

๑. ประชาชนที่สนใจ/เกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุน ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน เข้าร่วมงานมหกรรมโคเนื้อชุมพรไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน
๒. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์โคให้มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ เพิ่มรายได้แก่เกษตรกร และเพื่อพัฒนาและสร้างเครือข่ายองค์กรเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ โคขุน ให้มีความเข้มแข็ง และยั่งยืน กระตุ้นเศรษฐกิจด้วยการจัดงานมหกรรมโคเนื้อชุมพร ส่งเสริมการบริโภคอาหารจากเนื้อโค
๓. เป็นเวทีพบปะกันของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน ภาครัฐ และเอกชนในจังหวัดชุมพร และจังหวัดใกล้เคียง เพื่อสร้างเครือข่ายร่วมกันในการแก้ปัญหาพัฒนาและปรับปรุงการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจด้วยงานมหกรรมโคเนื้อ ซึ่งมีกิจกรรมหลากหลาย ส่งเสริมการบริโภคเนื้อโคจากกิจกรรมแข่งขันทำอาหารจากเนื้อโคขุน

งบประมาณดำเนินงาน จำนวน ๖๗๔,๕๐๐ บาท

สถานที่จัดงาน สวนสาธารณะอาภากรเกียรติวงศ์ อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

ระยะเวลา ระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๔

ผลการดำเนินงาน

การดำเนินงานมหกรรมโคเนื้อชุมพร ครั้งที่ ๑ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๔ - ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๙ มีเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อและโคขุน ผู้ประกอบการธุรกิจที่เกี่ยวข้อง ร้านค้า ร้านอาหาร เจ้าหน้าที่หน่วยงานราชการ ภาคเอกชน นักเรียน นักศึกษา และสื่อมวลชน ตลอดจนประชาชนที่สนใจ เข้าร่วมงาน รวมทั้งสิ้น ๑,๔๙๔ คน โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

๑. กิจกรรมพิธีเปิดงาน

๑.๑ นำเสนอแนวคิด “ยกระดับโคเนื้อชุมพรสร้างอัตลักษณ์เชื่อมโยงคุณค่าสู่ความยั่งยืน” และรูปแบบธีมคาวบอย โดยมีนายเจียรชัย ชูกิตติวิบูลย์ ผู้ว่าราชการจังหวัดชุมพร เป็นประธานในการเปิดพิธีพร้อมด้วยหัวหน้าส่วนราชการ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เกษตรกร ผู้ประกอบการ และประชาชนเข้าร่วมงาน

๑.๒ จัดนิทรรศการให้ความรู้เรื่องการลดต้นทุนอาหารสัตว์ สำหรับการเลี้ยงโคเนื้อ โคขุน

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร นำเสนอ การปลูกพืชอาหารสัตว์
- สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ จังหวัดชุมพร นำเสนอ การทำเปลือกทุเรียนหมัก เพื่อลดต้นทุนค่าอาหารสำเร็จรูป

๑.๓ จัดแสดง สาธิต และชม ชิม ซ้อม ผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคขุนของเกษตรกร/เครือข่ายเกษตรกร/ผู้ประกอบการ หน่วยงานภาครัฐ ดังนี้

- กองผลิตภัณฑ์ กรมปศุสัตว์ สนับสนุนรถ foodtruck เนื้อโคขุนเสียบไม้

- สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร สนับสนุนเนื้อโคขุน และลูกชิ้นโคขุน

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์จากเนื้อโคขุนของ ผู้ประกอบการ

๑.) บริษัท ดีแอนด์แซต คอนซัลแทนท์ จำกัด จำหน่าย เนื้อโคขุนเสียบไม้ และเบอร์เกอร์เนื้อโคขุน

๒.) ร้านสหายเนื้อ จำหน่าย บาร์บีคิวเนื้อโคขุน

๓.) อินแปลงฟาร์ม จำหน่าย ผลิตภัณฑ์นม จากโคนม

๒. กิจกรรมการเสวนาเครือข่ายโคเนื้อ

หัวข้อการเสวนา เรื่องสถานการณ์การเลี้ยงโคเนื้อในปัจจุบัน ทิศทางการตลาด ปัญหาการเลี้ยงโคเนื้อ โดยวิทยากร ๕ คน ดังนี้

๑. ดร.อดุลย์ กำ ไลทอง ประธานกรรมการบริษัทดีแอนด์แฮต คอนซัลแทนท์ จำกัด
๒. ผศ.ดร.สุธีรวัฒน์ พันธุ์มัลลย์ อาจารย์ภาควิชาเทคโนโลยีการเกษตร สาขาวิชาสัตวศาสตร์การผลิต และธุรกิจปศุสัตว์ สจร.ชุมพร
๓. อาจารย์สิทธิพร บุรณันท์ อุปนายกสมาคมโคเนื้อแห่งประเทศไทย และรองประธานคณะกรรมการปศุสัตว์และแปรรูปฮอการค้ำไทย
๔. คุณชัยชนะ นาคมณี ประธานวิสาหกิจกลุ่มผู้เลี้ยงโคเนื้อคุณภาพสูง นกส.๔ สทพ.นทพ.
๕. คุณวิสทวัส ประจันตะเสน กรรมการปศุสัตว์และสินค้าแปรรูปสภากาฮอการค้ำแห่งประเทศไทย

๓. กิจกรรมการแข่งขันทำอาหารจากเนื้อโคขุน

ดำเนินการรับสมัครและจัดกิจกรรมการแข่งขันทำอาหารจากเนื้อโคขุน ๒ ประเภท ได้แก่ อาหารพื้นเมือง ๑ เมนู และอาหารประยุกต์ ๑ เมนู จำนวน ๕ ทีมๆละ ๓ คน โดยมีรายละเอียดรางวัลดังนี้

- เงินรางวัลชนะเลิศ จำนวน ๒ รางวัลๆละ ๕,๐๐๐ บาท
- รองชนะเลิศลำดับ ๑ จำนวน ๒ รางวัลๆละ ๓,๕๐๐ บาท
- รองชนะเลิศลำดับ ๒ จำนวน ๒ รางวัลๆละ ๒,๕๐๐ บาท
- รางวัลชมเชย จำนวน ๔ รางวัลๆละ ๑,๐๐๐ บาท

๔. กิจกรรมการประกวดโคเนื้อ จำนวน ๓ ประเภท (๕ รุ่น) ประกอบด้วย

(๑.) โคพื้นเมือง (โคชน) เพศผู้ อายุ ๔ ปีขึ้นไป

(๒.) โคลูกผสมบราห์มัน จำนวน ๒ รุ่น

- โคลูกผสมบราห์มัน เพศผู้ อายุ ๒๔-๓๘ เดือน

- โคลูกผสมบราห์มัน เพศเมีย อายุ ๒๔-๓๘ เดือน

(๓.) โคลูกผสมยุโรป จำนวน ๒ รุ่น

- ลูกผสมชาร์โรเลส์ เพศผู้ อายุ ๒๔-๓๘ เดือน

- ลูกผสมปีพาสเตอร์ เพศผู้ อายุ ๒๔-๓๘ เดือน

(๔.) เงินรางวัลชนะเลิศ ๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๕ รางวัล

รองชนะเลิศอันดับ ๑ รางวัลละ ๑๐,๐๐๐ บาท จำนวน ๕ รางวัล

รองชนะเลิศอันดับ ๒ รางวัลละ ๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๕ รางวัล

รางวัลชมเชย รางวัลละ ๓,๐๐๐ บาท จำนวน ๕ รางวัล

หน่วยงานที่ร่วมปฏิบัติงาน

๑. สำนักงานจังหวัดชุมพร
๒. สำนักงานปศุสัตว์เขต ๘
๓. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดชุมพร
๔. ด่านกักกันสัตว์ชุมพร
๕. ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาหารสัตว์ชุมพร
๖. สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดชุมพร
๗. สำนักงานเกษตรจังหวัดชุมพร
๘. วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีชุมพร
๙. สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพรเขตรอุดมศักดิ์จังหวัดชุมพร

ปัญหา-อุปสรรค

๑. ระยะเวลาเตรียมการจัดงานค่อนข้างจำกัด ทำให้การประสานงานกับหน่วยงานภาคี ผู้ประกอบการ และเกษตรกรบางส่วนไม่ทั่วถึง เป็นการจัดงานครั้งแรก (ครั้งที่ ๑) จึงยังไม่มีข้อมูล/บทเรียนจากปีก่อนมาใช้วางแผน ทำให้บางขั้นตอนต้องปรับแก้เฉพาะหน้า
๒. เกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ห่างไกลบางส่วนไม่สามารถนำโคเนื้อ/โคขุนเข้าร่วมประกวดหรือจัดแสดงได้ เนื่องจากข้อจำกัดด้านการขนส่งและต้นทุน
๓. งบประมาณสนับสนุนการจัดงานและเงินรางวัลการประกวดโคเนื้อไม่เพียงพอ อาจไม่จูงใจเกษตรกรรายใหญ่ให้เข้าร่วมมากเท่าที่ควร
๔. สถานที่จัดงาน (สวนสาธารณะเกียรติก้อง) แม้เป็นพื้นที่สาธารณะที่เข้าถึงง่าย แต่พื้นที่และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคอกโค การขนย้ายสัตว์ และการจัดแสดงสินค้าจำนวนมากอาจไม่เพียงพอ
๕. การประชาสัมพันธ์งานยังไม่ครอบคลุมถึงกลุ่มเกษตรกรและผู้บริโภคในวงกว้าง ทำให้จำนวนผู้เข้าร่วมงานและปริมาณการซื้อขายสินค้าอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรกำหนดปฏิทินการจัดงานล่วงหน้าอย่างน้อย ๖ เดือน-๑ ปี และจัดตั้งคณะทำงานร่วมทุกภาคส่วนตั้งแต่ระยะเริ่มต้น เพื่อให้การประสานงานทั่วถึงและมีเวลาเตรียมความพร้อมมากขึ้น
๒. ควรมีการถอดบทเรียนหลังจบงาน (After Action Review) เพื่อใช้เป็นข้อมูลพัฒนาการจัดงานครั้งที่ ๒ ให้ดียิ่งขึ้น
๓. จัดหาการสนับสนุนด้านการขนส่งโคหรือจตุรบรรรม/คัดกรองในระดับอำเภอ เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยในพื้นที่ห่างไกลเข้าร่วมได้สะดวกขึ้น
๔. เชิญผู้ประกอบการรับซื้อ โรงฆ่าสัตว์ และภาคเอกชนด้านการตลาด (Modern Trade) เข้าร่วมงานให้มากขึ้น เพื่อสร้างการเจรจาซื้อขายจริงในงาน ไม่ใช่เพียงจัดแสดง
๕. พิจารณาสถานที่จัดงานที่มีพื้นที่รองรับคอกสัตว์และการขนย้ายที่เหมาะสมมากขึ้นในครั้งถัดไป
๖. ขยายช่องทางประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อออนไลน์ เครือข่ายผู้นำท้องถิ่น และหน่วยงานปศุสัตว์อำเภอ ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ล่วงหน้าอย่างน้อย ๑ เดือนก่อนจัดงาน

รายงานปัจจัยแห่งความสำเร็จ (Key Success Factor)

๒. การบูรณาการความร่วมมือแบบมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน ระดมพลังจากภาครัฐ (ปศุสัตว์ เกษตรจังหวัด อำเภอ) ภาคเอกชน และเครือข่ายเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ-โคขุน เข้าร่วมพร้อมกัน ทำให้เกิดเวทีแลกเปลี่ยนที่ครบทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่การผลิต
๓. จัดกิจกรรมหลากหลายในงานเดียว ทั้งการประกวดโคเนื้อ นิทรรศการเทคโนโลยี/นวัตกรรมการเลี้ยง การให้คำปรึกษาด้านการบริหารจัดการฟาร์ม และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตร ทำให้เกษตรกรได้ทั้งความรู้ แรงจูงใจ และโอกาสทางการตลาดในคราวเดียว
๔. มุ่งสร้างเครือข่ายผู้เลี้ยงโคตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ จนถึงปลายน้ำ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและขยายช่องทางการตลาด ไม่ใช่จัดงานแสดงสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่มุ่งผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจที่ยั่งยืน
๕. เวทีประกวดสร้างแรงจูงใจและมาตรฐานการผลิต การประกวดโคเนื้อคุณภาพเปิดโอกาสให้เกษตรกรแสดงศักยภาพ เกิดการแข่งขันเชิงบวกที่กระตุ้นให้พัฒนาสายพันธุ์และการจัดการฟาร์มให้ได้มาตรฐานสูงขึ้น
๖. การเลือกสถานที่และช่วงเวลาที่เหมาะสม เข้าถึงง่าย จัดงาน ณ สวนสาธารณะเกียรติวงศ์ ซึ่งเป็นพื้นที่สาธารณะใจกลางอำเภอเมือง เดินทางสะดวก ทำให้ทั้งเกษตรกร ผู้ประกอบการ และประชาชนทั่วไปเข้าร่วมงานได้คึกคัก
๗. การสื่อสารเชิงรุกผ่านหลายช่องทาง มีการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อข่าว วิทยุ และโซเชียลมีเดียอย่างต่อเนื่อง ช่วยขยายการรับรู้ทั้งในและนอกพื้นที่ ทำให้เกิดการมองเห็นศักยภาพ "โคเนื้อชุมพร" ในวงกว้าง
๘. เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน วางตำแหน่งงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายใหญ่ของจังหวัด คือการผลักดันชุมพรสู่การเป็น "ศูนย์กลางโคเนื้อภาคใต้" ทำให้ทุกกิจกรรมในงานมีทิศทางเดียวกันและง่ายต่อการต่อยอดในปีถัดไป